

**С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ**

**КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА**

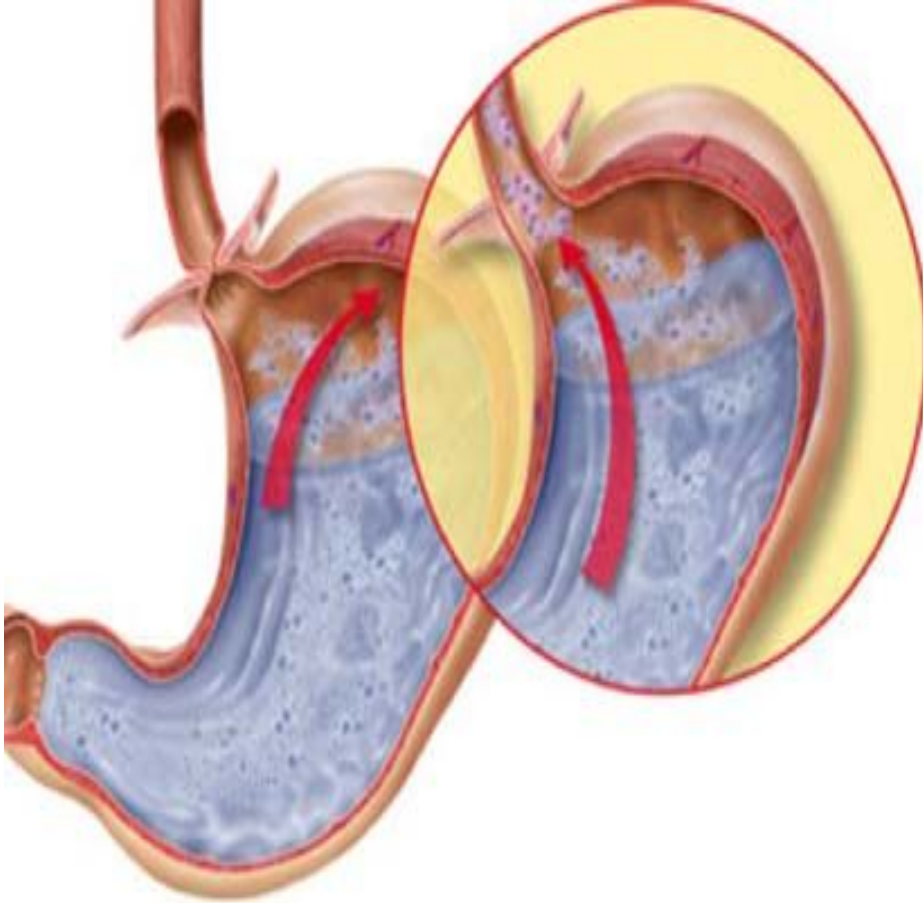

СӨЖ

Гастро-эзофагеальды рефлюксті емдеу принциптері.

Орындаған: Жылысбаева Балмира

Қабылдаған: Айтжанова Г.Б.

Гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы-себебі гастроэзофагеальды рефлюкс болып табылатын, көп факторлы ауру.

Гастроэзофагеальды рефлюкс дегеніміз-еріксіз қарынның немесе асқазан-ішектің ішіндегісінің өңешке өтуінің нәтижесінде , ондағы тамақтың физиологиялық қозғалысының бұзылысымен және де өңешке тән емес бөлшектердің түсуімен бірге жүретін, өңештің кілегейлі қабатының физико-химиялық бұзылысқа ұшырауы.

Қалыпты жағдайда өңештің қышқылдық-сілтілік ортасына бейтарап немесе әлсіз қышқылдық реакция тән($\text{pH} - 6,5-7,0$).

Өңешке асқазанның қышқыл ортасы түсуінің нәтижесінде pH ортасы 4,0 немесе одан төмен төмен болған кезде қышқылдық рефлюкс байқалады. Ал өңешке өт немесе ұйқы безінің сөлінің түсуінің нәтижесінде оның pH -ның 7,5-ке дейін көтерілуін сілтілік рефлюкс деп атайды.

ГЭР-тің жіктелуі

Физиологиялық ГЭР(рефлюкс-эзофагиттің дамуын тудырмайды)

Кез-келегн жастағы дені сау адамдарда кездеседі

Жиі тамақтанған соң көрінеді

Қайталану жиілігі төмен (күніне 20-30рет) және ұзақтығы қысқа (20с-тан ұзаө емес)

Клиникалық эквиваленті жоқ

Рефлюкс-эзофагит тудырмайды

Патологиялық ГЭР (рефлюкс-эзофагитпен көрінетін кілегейлі қабығың зақымдануын жіне сонымен бірге жүретін асқынулардың дамуына алып келелі)

Тәуліктің кез-келген уақытында пайда болады

Тамақтану уақытына тәуелсіз

Қайталану жиілігі жоғыр және ұзақ (күніне 50эпизодтан көп)

Өңештік және өңештен тыс симптомдармен көрініс беретін кілегейлі қабығының зақымдануын тудырады.

ГЭР патогенезі:

**Клиникалық
көріністері:**

ҚЫЖЫЛ

Лоқсу

Көкірек артында және кеуде қуысының сол жақ бөлігінде ауыру сезімі

Жұтыну кезінде ауыру сезімі

Узақ жөтел, дауыстың қарлығыуы

тіс эмалінің бұзылуы

---

*ГЭР-ті
емдеудің негізгі
принциптері*

Арнайы дәрі-
дәмектер
топтарын
қолдану

Науқастың өмір-
салтын және
тамақтану
тәртібін реттеу

ГЭР-ті дәрі-дәрмектің көмегімен емдеудің негізгі принциптері.

Антациттер-
асқазан сөлінің
артық
қышқылдығын
төмендететін
препараттар.

Асқазан бездеінің
секрециясын
төмендететін
препараттар.

Прокинетиктер-
асқазан
моторикасын
ынталандыратын
заттар;

Антацидті заттар.

Антацидті заттар асқазан сөлінің хлорсутек қышқылымен химиялық реакцияға түсіп, оны бейтараптайды және оның өіештің кілегейлі қабығына тітіркендіруші әсерін тежейді. Оларға: натрий гидрокарбонаты, магний тотығы, магний үшсиликаты, аллюминий гидрототығы және кальций карбонаты.

Антацидтер

Сіңірілмейтін антацидтер

I ұрпақ.
Аллюминий
препараттары
(фосфалюгель,
компенсан,
пенсамар)

II ұрпақ
Аллюминий-
маний
препараттары
(маалокс,
альмагель, алмакс)

III ұрпақ.
Альгинат
қосылған
аллюминий-
магний
препараттары
(гавиксон,
топалкан, алгикон)

Сіңірілетін антацидтер

Натрий
бикарбонаты,
кальций
карбонаты)

Таблица 1. Преимущества и недостатки всасывающихся и невсасывающихся антацидов

Группа антацидов	Преимущества	Недостатки
Невсасывающиеся	<ul style="list-style-type: none"> • быстрый эффект • доступность препаратов • продолжительность эффекта • приятные вкусовые свойства • длительное купирование болевого синдрома, диспептических расстройств • способны поддерживать рН в пределах 3-4 	<ul style="list-style-type: none"> • понос, запор • отрыжка • тошнота, рвота
Всасывающиеся	<ul style="list-style-type: none"> • быстрое снижение кислотности после приема препарата 	<ul style="list-style-type: none"> • кратковременность действия • тошнота, головная боль, слабость • отрыжка, вздутие живота • чувство тяжести в желудке, распирающие в подложечной области • рвота, боли в животе • повышение артериального давления • усиление отеков и нарастание признаков сердечной недостаточности • влияние на обмен электролитов • сонливость

*Асқазан
секрециясын
төмендететі
н
препараттар*

Холинорецепт
орларды
тежейтін
заттар

Протондық
насосың
тежегіштері

H₂-гистамин
тежегіштері

Простогланди
ндер және
олардың
синтетикалық
туындылары
(мизопростол)

Әсері таңдамасыз
M-
холиноблокатор
(атропин
сульфаты)

Әсері таңдамалы
M₁-
холинорецепторл
арды айрықша
тежейтін заттар
(пирензепин)

Холинорецепторларды тежейтін заттар

- М-холинорецепторларды таңдамасыз тежейтін заттар(Атропин сульфаты).

Жанама әсерлері: тахикардия, ауыздың құрғауы, аккомодация және ұйқы бұзылысы, бас ауыру және т. б.

- М1-холинорецептордың таңдамалы тежегіші-пирензепин.

Әсер ету механизмі: Интрамуральды ганглийлерде орналасқан М1-холинорецепторларды тежеу арқылы кезбе нервісінің тұз қышқылы мен пепсин өндіретін бездерге ынталандырушы әсерін тежейді. Сонымен қатар сілекей бездеріндегі, жүректе және басқа органдарда орналасқан М-холинорецепторларға ісер етпейді.

Н2-гистамин тежегіштері

(Ранитидин, фамотидин, Циметидин)

- Ранитидин-АІЖ-да жақсы сіңіріледі, Циметидиннен айырмашылығы андрогендік әсері жоқ, плацентарлық тосқауылдан жақсы өтеді, әсер ету ұзақтығы 8-12 сағат;
- Фоматидин ранитидиннен белсендірек, әсері ұзақ, андрогендік әсері жоқ
- Жанама әсері: бас ауыру, қажу, теріде бөртпелер, диарея немесе іш қату;

Протондық насостың тежегіштері (омепразол, пантопроп разол)

- Омепразол париетальды жасушалар өзекшелерінің қышқыл ортасында протондық насоспен дисульфитті көпірше арқылы әсерлесе отырып, мембраналық H^+ , K^+ -АТФ-азаны қайтымсыз тежейтін белсенді метаболит сульфенамидке айналады(2-4 минут).
- Жанама әсерлері: лоқсу, құсу, ішектің шаншуы, әлсіздік, бас айналу және т.б.

- Пантопразолдың емдік мөлшері омепразолдан 2есе артық;
- Фармакологиялық әсері: хлорсутек қышқылының синтезінің төмендеуі, пепсиноген бөлінуінің тежелуі, гастропротекторлық қасиеті;

Прокинетиктер – асқазан

моторикасын жоғарылататын

препараттар (мотилиум, домперидон,
метоклопромид)

- Метокклопромид-шеткі және орталық дофаминдік D2-рецепторлардың антагонисті, серотиндік 5-HT4-рецепторларының агонисті;
- Домперидон(мотилиум)-шеткі дофаминдік D2-рецепторлардың антагонисті.

Науқасқа келесі ережелерді ұстану керек:

- Зиянды әдеттерден арылу(темекі, алкоголь)
- Артық салмақтан арылу(семіздік)
- Тым қатты қысатын белдіктер немесе тар киімнен бас тарту
- Жастанатын жастықтың биік болуы;
- Рефлюкс шақыратын препараттарды қолдануы шектеу(антидепрессант, простогландиндер, транквилизаторлар)

ГЭР ауруы кезінде қолдануға тыйым салынған тағамдар

Термиялық(қатты ыстық немесе суық)

механикалық

Химиялық. Құрамында келесі өнімдер бар тағамдар: цитрус, бұрыш, шоколад, ащы тұздық, тәттілер, майлы тағам және т.б.

ГЭР ауруы кезінде тамақтану ережелері:

Жиі, бірақ аз тамақтану. Соңғы асты ұйықтар алдында кем дегенде 3 сағат бұрын қабылдау.

Тамақтанған соң бірден жатуға болмайды, кем деген 1 сағат уақыттан соң ғана.

Пайдаланған ақпарат көздері:

- <https://diseases.medelement.com/disease>
- <http://www.gastroscan.ru/literature/authors/3088>
- <http://www.diagnos.ru/diseases/jekat/gerb>
- <http://www.rmj.ru/>
- <http://www.gastroscan.ru/>
- <http://gastrit-yazva.ru/>
- <http://www.sitemedical.ru/>